

Državni zakonik

za

kraljevine in dežele v državnem zboru zastopane.

Kos IX. — Izdan in razposlan dne 11. aprila 1874.

31.

Razglas finančnega ministerstva od 21. marcija 1874,

da je ekspozituri na kolodvoru v Ebersbachu na Saskem postavljene c. kr. male colnije I. razreda dana oblast, pivo na izvozu odpravljati.

Ob colni cesti od Georgswalde v Ebersbach bivajoči ekspozituri c. kr. male colnije I. razreda, postavljene na Eberbaškem kolodvoru na Saskem, daje se v zmislu veljajočih propisov oblast, odpravljati pri izvozu pivo, katero s pridržkom povračila potrošnine čez colno linijo izhaja.

Pretis s. r.

32.

Ukaz ministerstva notranjih reči od 25. marcija 1874,

s katerim se izdaje navodilo (instrukcija) povivalnim babicam (primaljam).

Babice (povivalne), ki so zadobile sposobnost, po c. kr. avstrijskih deželah babištvo zvrševati, ter hočejo v kateri izmed njih babičevati, naj se v tem držé naslednjega navodila:

§. 1.

Najpred morajo babice dotičnemu političnemu oblastvu I. stopinje (okrajnemu glavarstvu, mestnemu magistratu), pokazavši svoj diplom, naznaniti kraj, v katerem hočejo svojo praktiko zvrševati, in na to zglasiti se pri županstvu dotične občine, kjer bodo stanovale, oziroma pri policijskem oblastvu tistega kraja ter izkazati uradno potrjenje o podanem naznanilu; semkaj so dolžne naznaniti tudi svoje stanovališče, katero bodi vsegdar poočiteno s tablico na hiši visečo, in vsako preselitev, ako bi se primerila.

§. 2.

Babice stojé neposredstveno pod političnim oblastvom I. stopinje, oziroma pod uradnim zdravnikom tega oblastva.

§. 3.

Vsaka babica mora omisliti si orodja in priprave, ki so najpotrebniše za njen posel, ter imeti v dobrem in čistem stanu vsaj eno kositreno (cinovo) klistirko srednje velikosti s koščnim nastavčkom, in maternično cevko ali trobo, ki se ji prilega, en ženski spustnik (kateter) iz kovine in eno popkarico (škarjice), in kadar je poklicana k porodu, vzeti s seboj vse to in pa še popkovih prevoz, pukanja (šarpije), nekoliko morskih gob in močnega octa (jesiha).

Še naj ima vsaka babica dobro knjigo o babištvu, da jo lahko prebira in v njej nauka išče, kadar ga potrebuje.

§. 4.

Babica naj skrbi, da bode čedno, pošteno in trezno živela, in kadar jo kaka porodnica zaprosi, naj ji brez razločka, je-li po dnevi ali po noči, prav radovoljno in z največjo marljivostjo pomaga v vsem, v čemer je njene pomoči potrebna.

Ako se katera njeni skrbi izroči, mora babica njene skrivnosti vestno hraniti, razen slučaja kjer bi po veljavnih postavah ali po naročilu na ravnost od gosposke prejetem imela dolžnost, razodeti jih, kolikor je treba, pristojnemu oblastvu.

§. 5.

Med porodom ne sme oditi od porodnice, in pri nevarnih prikazih, kakoršni so omedlevice, božjast i. t., a sosebnost, kadar se kri ulije ali je nevarnost, da se utegne udreti, ne prej zapustiti porodnice, dokler nij — po največji verjetnosti — vsaka nevarnost odstranjena ali druga pomoč priskrbljena.

§. 6.

Pri težkih in nepravilnih porodih, kjer utegne biti potreba pomoči z instrumenti, dolžna je babica pod trdim odgovorom še o pravem času dati poklicati porodničarja (zdravnika ali ranocelnika).

Najostreje je prepovedano babici, pri nosečih, porodnicah, otročnicah ali otrocih brez silne potrebe poprijeti se sama dela, katero sme edini porodničar ali zdravnik opraviti.

§. 7.

Kadar se otrok zdi biti mrtev pa je telesno toliko dospel, da bi živeti mogel, ter ne kaže na sebi očitnih znamenj gnjilobe, treba zdajci poklicati zdravnika in dokler njega nij, naj babica pridno in neprenehljivo, kakor so jo učili, skuša otroka oživiti dotle, da začne otrok pravilno dihati, ali dokler se ne pokaže, da je njeno najmanj pol ure nadaljevano delo celo brez vsega uspeha bilo.

§. 8.

Babica naj skrbi za to, da se vsako rojeno dete, pri katerega porodu je ona pomagala, v 24 urah naznani vpisnike rojenih pišočemu postavljenju tistega kraja, kjer se je rodilo.

§. 9.

Kadar se kristijanskim starišem porodi dete, katero je preslabo za življenje, na videz mrtvo ali sicer v smrtni nevarnosti, dolžna je babica opomniti jih, da je

treba tu zasilnega krsta, in če roditelji ali pri nezakonskem otroku mati njegova niso zoper to, tudi sama krstiti ga.

§. 10.

Ali pod ostro odgovornostjo in kaznijo prepovedano je babici, otroka take matere, ki nij kristijanske vere, krstiti brez vedeza in privoljenja roditeljev, oziroma matere nezakonskega deteta.

§. 11.

Kadar se koli kako otroče v sili krsti, mora babica to vselej naznaniti dušnemu pastirju dotičnega kraja, kateri krstne bukve piše.

Še je babica dolžna, temu duhovnu ali tistemu postavljenecu, ki sicer rojstvene bukve piše, — ako od nje zahteva, — prav po vesti in s polno čisto resnico povedati, kar ji je znano o imenu otrokove matere in o tem, če je samskega stanu, omožena ali vdova.

Za tega delj je tudi zapovedano babici, da je sama pričujoča pri obredu krščevanja.

§. 12.

Babice imajo tudi dolžnost, napraviti, da se vsako mrtvo rojeno otroče podvrže propisanemu mrliškemu ogledu, brez ozira na stopinjo, do katere je telesno dozorelo.

§. 13.

Ako babico pokličejo k nevedni ženski, da bi ji s klistirjem ali s čimer bodi pomogla, ker ima bolečine ali težave po trebuhu, mora ji trebuh na tanko preiskati in če najde kako znamenje, da je noseča, to njej sami, ali — kjer se dá — njeni materi z vso previdnostjo razodeti, a sploh skrbeti, da se uspešni rasti telesnega sadu ne nanese skaza.

Najde li babica, da je ženska, h kateri so jo poklicali, že na porodu, to je ne sme več zapustiti, temuč ji mora s potrebno pripomočjo postreči.

§. 14.

Vsaka babica ima dolžnost, kadar koli se ji vsili utrjena sumnja, da je kje otrok umorjen, telesni sad zapravljen (odgnan) ali kako drugo podobno kaznjivo dejanje storjeno, nemudoma to naznaniti policijskemu oblastvu tistega kraja.

§. 15.

Vsaka babica, ki sama kaki ženski telesni sad pokazi ali odpravi, dete podvrže ali premeni, ali katera k takemu kaznjivemu početju kakor sokrivka ali deležnica pomaga, in tako tudi babica, katera svojo dolžnost zanemari ter ne naznani brez odloga oblastvu, da sumi o hudodelstvu ali pregrešku, zapade ostrosti kazenske postave.

§. 16.

Kadar politična ali sodna gosposka babico vzame k preiskavi, dolžna je ona vsak čas — kakor najbolje vé in zna — na tanko povedati, kaj in kakó je v preiskavi našla.

33.

Ukaz ministra notranjih rečí od 1. dne aprila meseca 1874,

s katerim se razglaša, da je tako imenovani Eisenaški dogovor o preskrbovanji bolnih in pokopavanji umrlih državljanov in pa z več državami skleneni dogovor o prevzetji izvirnih državljanov, raztegnen na deželo nemškega cesarstva Alzacijo-Lotaringijo.

Vladi avstrijsko-ogerske monarhije in nemškega cesarstva sta se po izmenji soglasnih ministerskih izrecil, danih na Dunaji 22. marcija 1874 in v Berlinu 1. februvarja 1874, zedinili v tem, da hočeta v deželah avstrijsko-ogerske monarhije z ene strani in po deželi nemškega cesarstva Alzaciji-Lotaringiji z druge strani — kar se tiče preskrbovanja bolnih in pogreba umrlih vzajemnih državljanov in pa prevzemanja izgnancev, — držati se teh le načel:

I.

Določila med več nemškimi državami dne 11. julija 1853 v Eisenach-u sklenenega dogovora, Drž. zak. od l. 1854 št. 6, o preskrbi bolnih in pogrebu umrlih podložnikov držav pogodnic, veljala bodo tudi za razmerje med avstrijsko-ogersko monarhijo in Alzacijo-Lotaringijo.

II.

Eden in drugi izmed pogodnikov zavezuje se, da hoče, na zahtevo drugega pogodnika, svoje podložnike, ako bi bili po domačem zakonodavstvu državljanstvo tudi že izgubili, tedaj zopet prevzeti, če niso postali državljanji óne druge dežele po nje lastnem zakonodavstvu.

Lasser s. r.